

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om forlængelse af statsgaranti i forbindelse med Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 133) findes i tidenden sp. 6147).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 141 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende den af den internationale arbejdskonference i Genève i året 1964 vedtagne konvention nr. 122 om beskæftigelsespolitik.

(Første behandling af forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXXIII) findes i tidenden sp. 3986).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 142 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet arbejdsministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

(Lovforslaget (nr. 171) findes i tillæg A. sp. 3905, fremsættelsen i tidenden sp. 5471).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Jørgen Peder Hansen: Jeg kan straks på socialdemokratiets vegne give tilslutning til arbejdsministerens forslag. Vi har tidligere mere principielt her i tinget udvekslet synspunkter om forvaltningshøjskolens virksomhed, hvorfor jeg skal nøjes med at vende mig mod enkelte sider af den foreslåede nye uddannelsesvirksomhed.

I den betænkning, der er afgivet af udvalget af 18. april 1967, vedrørende den administrative uddannelse, sættes der fra en enkelt side spørgsmålstegn ved det formålstjenlige i at henlægge en videregående mellemuddannelse for statens og kommunernes personale til Danmarks forvaltningshøjskole. Og man sætter også spørgsmålstegn ved, om skolen alene bør tage sigte på statens og kommunernes personale.

Formanden: De, der ønsker at forlade salen, bedes gøre det i lidt mere stilhed.

Jørgen Peder Hansen: Vi ved alle, hvad vel heller ingen vil benægte, at der som følge af såvel den tekniske udvikling som udviklingen i almindelighed i vort samfund er et overmåde stort behov for velkvalificeret personale i det offentlige tjeneste, et behov, der navnlig er mærkbart, for så vidt angår de mere praktisk-administrative funktioner inden for forvaltningen. Behovet har givet sig udslag i, at der i statsadministrationen finder en ubensigtsmæssig udnyttelse af personalet sted, forstået på den måde at man alt for ofte benytter overkvalificeret personale til udførelse af mere rutineprægede funktioner. Det har man ofte været nødt til, da man simpelt hen hidtil har savnet mulighed for at give det ikke-akademiske personale med en praktisk oplæringsbaggrund en tilstrækkelig administrativ uddannelse.

Man peger i betænkningen på, at nogenlunde det omvendte forhold har gjort sig gældende i den kommunale forvaltning, hvor man ikke har haft nogen større mulighed for at trække på et akademisk personale. Her har man ofte været tvunget til at overlade endog meget store arbejdsopgaver til et personale, der ikke har haft muligheden for at opnå den uddannelse, som i virkeligheden har været påkrævet for at bestride opgaverne. Opgaverne er blevet løst på en

[Jørgen Peder Hansen.]

udmærket måde, men det er ikke tilfredsstillende for personalet ikke at have den bedst mulige uddannelse, som svarer til de stillede arbejdskrav.

Ingen parter i samfundet kan være tilfreds med de her nævnte situationer. Man har derfor også på et tidligt tidspunkt forsøgt at indkøre forskellige former for efteruddannelse, som har vist sig hensigtsmæssige. Det er denne efteruddannelsesvirksomhed, man ved det foreliggende forslag søger udvidet med en egentlig administrativ videregående mellemuddannelse.

Der er ingen tvivl om, at denne uddannelse vil afhjælpe mangelen på administrativ arbejdskraft i den centrale administration og samtidig betyde en styrkelse ude i kommunerne, hvor man netop i disse år stilles over for den ene store arbejdsopgave efter den anden. Med den videregående mellemuddannelse søger man at imødekomme et betydeligt behov for kvalificeret arbejdskraft i stat og kommune, som formentlig vil vise sig at være vedvarende. Det er derfor helt rimeligt, at denne uddannelse får sin egen ramme inden for Danmarks forvaltningshøjskole, og at den tager sigte på statens og kommunernes personale alene. Jeg skal ikke afvise, at der kan være interesse for uddannelsen uden for den offentlige administration, men indtil videre må vi anse det for rigtig, at loven peger så klart, som den gør, på disse grupper.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at ordningen er foreløbig. Der bliver altså en mulighed for på et senere tidspunkt at tage sagen op til en fornyet vurdering.

Jeg er yderst tilfreds med, at uddannelsens organisatoriske rammer er udformet under hensyn til, at der er tale om en efteruddannelse med et direkte praktisk-administrativt sigte. Det afgørende er at få dækket statens og kommunernes behov for denne uddannelse og samtidig sikre eleverne en uddannelse, der vil give dem større muligheder for at løse større opgaver i deres daglige virke. Det vil kunne medvirke til at styrke tilfredsheden på arbejdspladsen.

Der er en stor interesse for denne uddannelse blandt de ansatte, og der er kun relativt få pladser, i hvert fald i begyndelsen. Det vil sige, at vi formentlig kommer til at stå over for en udvælgelse af eleverne. I

udvalget mener jeg vi må have oplysning om, hvorledes skolens bestyrelse hidtil har klaret denne udvælgelse, og om der er elever, der har haft vanskeligheder med deres arbejdsgivere med hensyn til at opnå den nødvendige frihed til at deltage i kurserne. Deltagelse betyder jo ofte, at de pågældende må være borte fra arbejdspladsen i kortere eller længere tid. Har det givet vanskeligheder for eleverne?

Jeg har bemærket mig, at den stipulerede uddannelsesperiode på $2\frac{1}{2}$ år ikke kan holde. Der vil blive tale om yderligere 1 år, idet man finder det nødvendigt at sprede undervisningen noget mere end forudset. Det ideelle er jo, at en uddannelse overstås så hurtigt som muligt, men på dette område er vi nødsaget til at tage hensyn dels til skolens kapacitet, dels til mulighederne for at frigøre sig fra sit tjenestested i det nødvendige omfang.

Jeg skal understrege det betydningsfulde i, at skolens opbygning er foretaget på en måde, som tager rimeligt hensyn til indflydelse fra de implicerede parter. Undervisningsrådets sammensætning har vi ikke bemærkninger til her ved førstebehandlingen; vi anser det for en imødekommelse af tidens tendens imod en yderligere demokratisering af uddannelsen, at der skabes mulighed for elevindflydelse. På dette område må der nødvendigvis være visse vanskeligheder ved organiseringen, og det er man i skolens ledelse, ser jeg, opmærksom på. Men der er altså skabt mulighed for elevindflydelse.

Det er klart, at indholdet af undervisningen specielt i de første år efter den nye kommunestruktur må svare til de krav, man har ude omkring i kommunerne. Det er væsentligt, at denne uddannelse ikke bliver for stift opbygget.

Endelig skal jeg bemærke, at det forekommer noget kinesisk, at forvaltningshøjskolen og administrationsdepartementet, hvorunder rationaliseringen i statssektoren er henført, henhører under arbejdsministeriet, medens man i et udvalg under lønministeriet beskæftiger sig med så vigtige ting som arbejdsvurdering og stillingsbeskrivelse. Alle disse ting hører jo nøje sammen. Vi er alvorligt bange for, at den arbejdsvurdering og stillingsbeskrivelse, som efter vor opfattelse vil være helt nød-

[Jørgen Peder Hansen.]

vendig for at udnytte det offentliges arbejdskraft bedst mulig, vil blive vanskeliggjort på grund af denne administrative opdeling. Derfor vil jeg gerne nu, som vi tidligere har gjort det, give udtryk for den opfattelse, at det ville være bedre, om disse områder, altså både forvaltningshøjskolen og administrationsdepartementet, henhørte under lønningsministeriet. Jeg håber, arbejdsministeren vil udtale sig om spørgsmålet her i dag.

Jeg kan give tilsgagn om et velvilligt udvalgsarbejde.

Knud Bro: Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til ministerens forslag. Vi synes, det er et forslag, som længe har været savnet, og vi glæder os over, at det nu er fremsat. Jeg skal sige, at vi har haft lidt betænkelighed ved den meget lange tid, der går med uddannelsen, men har accepteret forslaget i dets helhed.

I øvrigt skal jeg blot sige, at vi lægger megen vægt på, at disse mellemuddannelser vinder frem i disse år. Vi tror, det er meget nødvendigt, at vi får et mere smidigt uddannelsessystem at rekruttere fra. Jeg tror, man kan finde mange, mange eksempler på i statsadministrationen — i øvrigt også andre steder — at man har anvendt folk, som var uddannelsesmæssigt set overkvalificeret til arbejderne. Det skyldes dels tradition, dels det kolossale eksamenssnobberi, vi har her i landet. Men jeg håber, at dette forslag vil gennembryde dette, og jeg håber, det vil betyde en mere rationel arbejdsindsats på baggrund af den uddannelse, som nu vil kunne gives mellemgruppen.

Enggaard: Jeg skal på venstres vegne tilsige forslaget vores støtte. Jeg tror, der er behov for en sådan revision af denne lovgivning, hvorefter også andre former for offentligt ansatte i de administrative mellemgrupper kan få en nødvendig videreuddannelse, sådan at der kan ske en hensigtsmæssig aflastning i første række af akademisk arbejdskraft.

Da folketinget i fjor gennemførte en tjenestemandreform, var det et bærende element i den betænkning, som blev afgivet, at man tilstræbte en bedre udnyttelse af de ressourcer, som fandtes, herunder at undgå anvendelse af overkvalificeret arbejdskraft,

hvilket vel nok, hvis vi skal være oprigtige, ikke mindst finder sted inden for den offentlige sektor. De bemærkninger, som man i tjenestemandreformens aktstykker dengang nedfældede, gik netop på, at man ved uddannelse af andre administrative grupper end den akademiske skulle gøre det muligt for dem at overtage opgaver, som hidtil havde været forbeholdt akademisk arbejdskraft.

Jeg tror, det kan være en smidig løsning af uddannelsesproblemet for denne kategori af medarbejdere, at man arrangerer uddannelsen i perioder og på en sådan måde, at den må strækkes over en noget længere periode, end det ville være tilfældet, såfremt det var et samlet kursus. Jeg tror, denne løsning er nødvendig af hensyn til, at mange af de ansatte ellers vanskeligt ville kunne overvinde den barriere, det er at skulle gå i gang med en sådan uddannelse; jeg tror derfor, det er en rimelig løsning.

Jeg finder det ligeledes rimeligt, at kommunerne bidrager til at afholde udgifterne ved uddannelsen af den del af kommunernes personale, som dette lovforslag sigter imod.

Endelig vil jeg til slut udtrykke min anerkendelse og glæde over, at det heldigvis er sådan, at mange af de ansatte i den offentlige sektor har den energi og lyst, der skal til, efter at man er kommet i en stilling, da at videreudanne sig og gøre sig kvalificeret til at udføre sit arbejde bedre, end det hidtil har kunnet lade sig gøre, og påtage sig mere ansvarsfulde opgaver.

Jeg synes, dette er et godt og rigtigt formål, og vi vil gerne støtte det fra venstres side.

Gydemark: Det forslag, som arbejdsministeren har fremsat her i folketinget til lov om Danmarks forvaltningshøjskole, er så kortfattet og så klart formuleret, at jeg kun skal gøre ganske få bemærkninger til enkelte punkter af lovforslaget.

Lovforslagets vigtigste del er givetvis, at man nu får lovgivet omkring den administrative mellemuddannelse. Baggrunden herfor er den udtalte mangel i såvel staten som kommunerne på personale, som ikke er akademisk uddannet, men som alligevel har en vis form for en videregående uddannelse.

Der kan være mange årsager til, at man har denne mangel på denne personalekate-

[Gydemark.] gori, men det står ret klart for mig, at der navnlig er to hovedårsager. Der er dels den del af kommunalreformen, som for nylig er gennemført fra 1. april med de mange kommunesammenlægninger og den deraf følgende lovgivning, og der er dels det forhold, at man har gennemført kildeskatten fra 1. januar.

Det er vel sådan, at vi i dag har omkring 3.000 mennesker beskæftiget med ligningsarbejdet i såvel staten som kommunerne, men det er også givet, at man fremover får mange flere til at varetage disse opgaver, og at de i hvert fald for den kommunale dels vedkommende stort set må hentes fra andre dele af den kommunale administration, og det er helt klart, at navnlig disse mennesker har hårdt brug for, at man får denne videregående mellemuddannelse, som der nu bliver lovgivet om gennem det foreliggende forslag til lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

Jeg kan heller ikke lade være med her at tænke på den debat, som man havde for vel en uges tid siden her i det høje ting om skatteunddragelserne og disses størrelse. Jeg vil gerne erklære mig ganske enig i de udtalelser, som finansministeren dengang fremsatte om, at ikke mindst uddannelsesproblemet for personalet ved ligningsvæsenet er ganske væsentligt. Det er meget vigtigt, og også derfor er vi meget glade for dette lovforslag.

En anden vigtig del, jeg skal omtale i lovforslaget, er de bestemmelser, der samler sig omkring §§ 3 og 4, der bl. a. omhandler undervisningen og elevernes indflydelse herpå. Jeg tror, det er rigtigt, som arbejdsministeren gør opmærksom på her, at det vil være vanskeligt at finde en form, hvorunder eleverne kan få en direkte indflydelse på selve undervisningsrådet og en direkte repræsentation heri; dertil er kurserne alt for uensartede, og navnlig er mange af dem alt for korte. Men jeg er enig med ministeren i, at det vil være ganske fornuftigt såvel for klimaet på arbejdspladsen som for undervisningen i det hele taget, at eleverne nu får denne direkte mulighed for at udtale sig vedrørende undervisningen. Jeg kan ikke tilbageholde en spagfærdig bemærkning om, at der måske var andre dele inden for den offentlige sektor — og vel ikke mindst den

kommunale del — som måske kunne lære noget af de synspunkter, som arbejdsministeren her har lagt frem.

Jeg finder det væsentligt, at man har fået en enstemmig tilslutning ved en forelæggelse for såvel forvaltningshøjskolens bestyrelse som for undervisningsrådet, og jeg kan hermed anbefale på det radikale venstres vegne en velvillig behandling af det fremsatte forslag.

[Omann: Dette er en sag, som man umiddelbart kan bifalde ud fra de grunde, der allerede er gjort tilstrækkelig rede for.

Det er naturligvis utilfredsstillende, at man foreløbig må hakke den foreslåede mellemuddannelse op i isolerede og spredte undervisningsdage. I overensstemmelse med betænkningen må målet være en sammenhængende uddannelsesetid. Der er ting som styrelse og elevrepræsentation, vi må se nærmere på i udvalget til sin tid, det bliver vel først til efteråret.)

Jeg vil gerne også have drøftet, om skolen er rigtigt placeret ministerielt. Det er efter vor opfattelse en uskik at have undervisningsgrene flagrende uden for undervisningsministeriet. For nylig lykkedes det dog at hive landbohøjskolen i land og placere den rigtigt under undervisningsministeriet, og man må vel sige, at denne skole hører typisk sammen med det uddannelsescenter. Det gør den efter min mening både efter de emner, den behandler, og efter funktionelle synspunkter, altså af lærerrekutteringshensyn.)

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Jeg kan takke for den tilslutning, der er givet til forslaget fra alle sider, og har vist kun to spørgsmål, jeg skal gøre bemærkninger til.

Hr. Jørgen Peder Hansen var inde på spørgsmålet om, efter hvilke principper man udvælger eleverne til den administrative mellemuddannelse i tilfælde af, at der ikke var plads til alle dem, der gerne vil starte denne uddannelse. Jeg vil om dette spørgsmål gerne sige, at med den kapacitet, som uddannelsen vil have til at begynde med, håber jeg for så vidt inderligt, at der vil være mange flere, der melder sig til denne uddannelse, end der er plads til, og det er

[Arbejdsministeren.]

altså et relevant spørgsmål, der er stillet, som jeg ville mene vi måske skal drøfte under udvalgsarbejdet.

Det andet spørgsmål, der er rejst både fra hr. Jørgen Peder Hansens og fra hr. Ømanns side, er spørgsmålet, om denne skole er rigtigt placeret. Hr. Jørgen Peder Hansen var inde på, at den måske hørte hjemme under lønningsministeriet, og pegede i denne forbindelse på, at under dette ministerium hører andre opgaver, der har med offentligt ansatte at gøre. Der er bl. a. det nye udvalg vedrørende arbejdsvurdering og stillingsvurdering. Jeg vil gerne til dette sige, at regeringen naturligvis er opmærksom på behovet for en samordning mellem den administrative planlægning, rationaliseringsarbejdet på den ene side og personaleadministration på den anden. Disse samordningsspørgsmål er genstand for overvejelser, men jeg kan ikke sige, at disse overvejelser primært tager sigte på ressortfordelingen.

Hr. Ømann var inde på, at denne skole burde placeres under undervisningsministeriet. Til dette vil jeg gerne sige, at det er ikke en for evighed fastlåst placering, der er tale om med denne administrative mellemuddannelse, men man har fundet, og jeg er enig i det, at det ikke er helt naturligt at placere en såkaldt lukket uddannelse, som den vil være til at begynde med, under undervisningsministeriet, idet undervisningsministeriet primært arbejder med de såkaldte åbne uddannelser, som også uddannelsescentrene tager sigte på.

Hermed takker jeg endnu en gang for tilslutningen til lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Boligudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om

midlertidig regulering af boligforholdene, forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri og forslag til lov om ændring af lov om boligsikring. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes mandag den 25. maj kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af den kirkelige lovgivning som følge af ændringerne i ländets kommunale inddeling.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om visse hovedlandevejstrækninger.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om beregning af almindelig omsætningsafgift af parfumer, toiletøjenmidler m. v.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.50.

102. møde.

Mandag den 25. maj kl. 13.30.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om realkreditinstitutter har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ændringer vedrørende bolig i egen ejendom) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Grethe Philip har meddelt mig, at hun ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren med de kommunale organisationer drøfte spørgsmålet om betydningen af, at der foretages en nøje afvejelse også af de sociale behandlingshensyn, inden der indgives anmeldelse for socialbedrageri?“

Medlem af folketinget Knud Nielsen har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren oplyse, om det er hensigten at gennemføre 5 dages ugen på handelsskoleområdet fra det nye skoleårs begyndelse, og — i bekræftende fald — hvilke skridt der er taget i denne forbindelse fra ministeriets side?“

Medlem af folketinget Kurt Brauer har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren tage skridt til at afskaffe civilundervisningen i civilforsvaret?“

Medlem af folketinget Kurt Brauer har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Kan ministeren forsikre folketinget om, at han i fremtiden vil gøre alt for, at den militære undervisning bliver givet i overensstemmelse med Genèvekonventionen?“

Medlem af folketinget Djurhuus har meddelt mig, at han ønsker til statsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil regeringen i sin stillingtagen til kravet om laksens absolutte fredning på åbent hav vest for Grønland tage i betragtning det økonomiske tab, det færøske fiskerierhverv derved vil komme ud for, og vil regeringen være villig til at tage dette forhold med under de forestående forhandlinger om spørgsmålet?“

Disse spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Medlem af folketinget Hanne Reintoft har meddelt mig, at hun ønsker til udenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren oplyse, hvilken motivering der har ligget til grund for Danmarks stilling til DDRs optagelse i World Health Organization?“

Spørgeren udbeder sig skriftligt svar.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af den kirkelige lovgivning som følge af ændringerne i landets kommunale inddeling.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 158) findes i tidenden sp. 4728, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1921).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Damsgaard: Udvalget, der har behandlet lovforslaget om ændring af den kirkelige lovgivning som følge af ændringerne i landets kommunale inddeling, har holdt en lang række møder, har modtaget deputationer og haft samråd med den højtærede kirkeminister, og det har nu i enighed afgivet betænkning over lovforslaget. Ændringsforslagene er stillet af ministeren og tiltrådt af hele udvalget. Jeg skal understrege enkelte af disse ændringer.